

# PXAD

## CONCRECIÓN ANUAL

2021-2022

**CRA RAÍÑA ARAGONTA**

Rúa Rosalía de Castro N°9  
CP36470. Salceda de Caselas  
Pontevedra

## INTRODUCCIÓN

A Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a Mellora da Calidade Educativa, que se refunde coa Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación, establece no seu Artigo 121 que o Proxecto Educativo dos centros recollerá a forma de atención á diversidade do alumnado e que deberá respectar o principio de non discriminación e inclusión educativa como valores fundamentais.

En consonancia con estes principios, configúrase a atención á diversidade como un dos eixos vertebradores e pilar fundamental do sistema educativo regulado polas mencionadas Leis. Así, considérase esencial proporcionar unha educación axustada ás necesidades de todo o alumnado, tendo en conta a diversidade de intereses, características e situacións persoais, sendo este un cometido de toda a comunidade educativa.

A atención á diversidade a que se refire o mencionado Artigo 121 deberase articular debidamente no Plan Xeral de Atención á Diversidade, tendo en conta o Decreto 229/2011 do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade na comunidade autónoma de Galicia.

Deste xeito no presente documento que nos ocupa, concretaranse todas as actuacións e medidas de atención á diversidade que o noso centro educativo diseña e desenvolve para adecuar a resposta educativa ás necesidades da totalidade do alumnado escolarizado nel durante o presente curso escolar.

Ademais, perseguirase facilitar o desenvolvemento persoal e social de cada alumna e alumno e o seu potencial de aprendizaxe, facilitándolles a adquisición das competencias clave e a consecución dos obxectivos xerais previstos na Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a Mellora da Calidade Educativa.

## **XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO**

O Centro Rural Agrupado (CRA) Raíña Aragonta atópase localizado en Salceda de Caselas, un pequeno concello pertencente á comarca de Vigo que se sitúa no suroeste da provincia de Pontevedra. Salceda de Caselas é un concello rural onde os seus habitantes (uns 8900) se reparten en pequenos e numerosos núcleos de poboación.

Trátase dunha zona de interior relativamente próxima á cidade olívica, onde o nivel socioeconómico é medio sendo destacable a escasa actividade económica propia, polo que a maioría das familias se desprazan a outras localidades, como Porriño ou Vigo, para atopar emprego.

Salceda de Caselas é o concello de Galicia que máis aumentou a súa poboación nos últimos anos, e presenta a taxa de natalidade máis alta da Comunidade, o que repercute directamente nas necesidades organizativas e de recursos de toda índole das súas escolas.

A oferta cultural do concello é bastante ampla. Conta con casa da cultura, biblioteca, locais sociais en tódalas parroquias, pavillón e escola de música. Ao longo do curso organízanse moitas actividades conxuntas entre o concello e o centro escolar.

### O CENTRO

#### Características xerais.

Tal e como se referiu anteriormente, o Raíña Aragonta trátase dun Centro Rural Agrupado, regulado no Decreto 374/1996 do 17 de outubro, polo que se aproba o regulamento orgánico das escolas de educación infantil e dos colexios de educación primaria, e na Orde do 22 de xullo de 1997 pola que se regulan determinados aspectos de organización e funcionamento das escolas de educación infantil e dos colexios de educación primaria.

Nel escolarízase o alumnado pertencente á etapa de Educación Infantil, concretamente os nenos e nenas que cursan de 4º a 6º curso (2º ciclo da etapa). No CRA Raíña Aragonta están matriculados practicamente a totalidade das nenas e nenos de 3 a 6 anos censados en Salceda de Caselas, sendo no

actual curso 2021-2022 un total de **220 alumnas e alumnos**.

O centro conta con xornada continua sendo o horario lectivo de 09:15 a 14:15 horas. Con carácter xeral o horario de atención a familias é na tarde dos martes de 16:00 a 17:00 horas.

#### Instalacións.

O centro está composto por 15 unidades de Educación Infantil dispostas do seguinte xeito:

| UNIDADES DE EDUCACIÓN INFANTIL |         |
|--------------------------------|---------|
| 4º Educación Infantil          | 2 aulas |
| 5º Educación Infantil          | 3 aulas |
| 6º Educación Infantil          | 3 aulas |
| Aulas mixtas (4º, 5º e 6º)     | 7 aulas |

Na parroquia de Santa María de Salceda, no centro urbano de Esfarrapada, atópase a edificación máis grande do CRA Raíña Aragonta, sede do mesmo, e onde se atopan 8 aulas de Educación Infantil.

O edificio está composto por dúas plantas. Na planta inferior atópanse 6 aulas , a aula de psicomotricidade, 2 aseos de nenas e nenos, 2 aseos de mestras/es, sala de caldeiras, 2 almacéns, sala de mestras e mestres, despacho de dirección e despacho de secretaría. Na planta superior hai 2 aulas , aula de música, biblioteca, aula de Audición e Linguaxe, aula de Pedagogía Terapéutica, despacho de Orientación, aula multisensorial e 2 aseos de nenas e nenos. No exterior do edificio hai un patio cuberto, un patio exterior cun areeiro, un horto, dúas pistas polideportivas, e unha ampla zona axardinada.

Fóra do horario lectivo, estas instalacións son empregadas para desenvolver as actividades extraescolares e reúnírense as socias e socios da ANPA. (neste curso estas actividades non se desenvolven)

Nesa mesma parroquia no lugar de Barreiro hai outra aula do CRA Raíña Aragonta. Nela escolarízase alumnado de 3, 4 e 5 anos nun grupo mixto. Esta aula conta cos seguintes espazos: un pequeno edificio onde está a aula e os aseos, un edificio anexo (antiga casa do mestre/a) con utilidades moi versátiles (actividades de lecer, desdobres en relixión e alternativa, determinados apoios,...), un pequeno patio cuberto, un horto, unha zona de patio aberto.

Na parroquia de Parderrubias, no lugar de Fontán, hai unha aula do CRA Raíña Aragonta onde se escolariza alumnado de 4º, 5º e 6º de Educación Infantil. A aula conta con tres espazos nun mesmo edificio (aseos, espazo no que permanece o grupo habitualmente e outro polivalente) e un patio aberto.

Na parroquia de Entenza hai outra aula mixta do centro, localizada nun edificio grande que pertence a un centro cultural parroquial. Nesta edificación dispomos de unha pequena aula, despacho, aseos e un pequeno patio.

Na parroquia de Picoña hai unha aula onde se escolariza alumnado de 3, 4 e 5 anos nun grupo mixto. A edificación conta cos seguintes espazos. Aulas, aseos e patio.

Na parroquia de Soutelo hai outra aula mixta ubicada nun edificio disposto en aula, despacho, aseos, porche cuberto e patio exterior.

Na parroquia de Budiño contamos cunha aula mixta onde se escolariza alumnado de 4º, 5º e 6º de Educación Infantil. A aula conta cun espazo onde se imparte docencia, un despacho, aseos, e patios.

Na parroquia de San Xurxo tamén hai outra aula onde se escolariza alumnado das mesmas idades e sendo a disposición do espazo similar ás anteriores.

#### Recursos persoais.

Son aquelas persoas tanto de dentro como de fóra do centro, que posibilitan a atención adecuada e individualizada a todo o alumnado en xeral, e en particular a aqueles que presenten neae partindo dunha intervención global e multidisciplinar.

#### **Recursos internos:**

O presente curso académico 2021/2022 no CRA Raíña Aragonta contamos cos seguintes profesionais:

#### Persoal docente:

Mestras/es titoras/es:

Educación Infantil 15

Apoio Educación Infantil 4

Mestras/es especialistas:

Lingua estranxeira (inglés)1

Educación Física 1

Música 1

Relixión católica 1

Audición e Linguaxe 1

Pedagogía Terapéutica 1

Orientación 1

Persoal non docente:

Persoal de limpeza sede 1

Persoal de limpeza en parroquias 2

Familias e alumnado.

**Recursos externos**

Inspección Educativa

Xefatura Territorial

Equipo de Orientación Específico

Asociacións: BATA, ASPERGA,...

Servizo de Atención Temperá do concello de Salceda de Caselas.

Servizos de Saúde: pediatría, neuropediatría,...

Servizos Sociais do Concello de Salceda de Caselas: educadoras familiares, traballadora social, psicopedagoga,...

Entidades privadas: logopedia, psicoloxía, pedagogía, dentista,...

Centro de Formación e Recursos.

O alumnado.

No CRA Raíña Aragonta atópanse matriculados na actualidade un total de 244 nenos e nenas. Cabe destacar que entre a totalidade do alumnado existen variedade de intereses, afeccións, preferencias, capacidades e dificultades. Unha porcentaxe do alumnado presenta necesidades específicas de apoio educativo de diversa índole. Tamén é destacable o descenso de alumnado de procedencia estranxeira que chega ao concello nos últimos anos.

Tal e como se referiu anteriormente son moitas e moi variadas as necesidades específicas de apoio educativo que presenta o alumnado escolarizado nas distintas aulas do CRA, tanto nas que se atopan no centro urbano de Esfarrapada, como loxicamente, nas distintas aulas mixtas localizadas nas distintas parroquias de Salceda. O feito de que o alumnado se escolarice en pequenas aulas mixtas nun contexto rural ten numerosos beneficios e aspectos positivos, pero tamén supón importantes dificultades a nivel organizativo.

É importante ter en conta que os desprazamentos das mestras/es especialistas entre as distintas aulas (salvo no caso das aulas localizadas no lugar de Esfarrapada), levan unha media de 15 minutos, o que merma de xeito considerable as horas reais de docencia desas mestras/es. Do mesmo xeito danse certas dificultades para transportar dunha aula a outra os materiais máis específicos: xogos manipulables, material de psicomotricidade, ordenador con programas e xogos específicos,... (tendo en conta que a aprendizaxe na etapa de Educación Infantil realízase fundamentalmente a través do xogo).

## **IDENTIFICACIÓN E VALORACIÓN DE NECESIDADES**

### ALUMNADO DESTINATARIO DO PXAD

Tal e como se referiu con anterioridade, e tendo en conta o Artigo 10 do Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade na Comunidade Autónoma de Galicia, o Plan Xeral de Atención á Diversidade é o documento en que se articula a atención á diversidade a que se refire o artigo 121 da LOMCE.

No plan deberanse concretar todas as actuacións e medidas de atención á diversidade que un centro educativo deseña e desenvolve para adecuar a resposta educativa ás necesidades da totalidade do alumnado.

Así pois, os destinatarios do Plan Xeral de Atención á Diversidade son:

A totalidade do alumnado, diverso ante os procesos de ensino-aprendizaxe, con distintas características e necesidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións, intereses e situacións sociais e culturais:

O alumnado con Necesidade Específica de Apoio Educativo (temporal ou permanente):

Alumnado con Necesidades Educativas Especiais, derivadas de discapacidade ou trastornos graves de conduta.

Alumnado con dificultades específicas de aprendizaxe.

Alumnado con Altas Capacidades Intelectuais.

Alumnado que se incorpore tardiamente ao sistema educativo.

Alumnado con determinadas condicións persoais ou de historia escolar.

### IDENTIFICACIÓN DE NECESIDADES EDUCATIVAS

Para coñecer as necesidades, dificultades e características dos nosos alumnos e alumnas e atendelas da maneira mais axeitada e temperán posible, dende o centro escolar, levamos a cabo unha serie de actuacións baseadas na normativa vixente que nos permiten coñecer e identificar cales destes alumnos van a precisar unha atención máis específica e determinar e planificar o modelo de intervención máis axeitada para cada caso.

Para todo isto realizamos as seguintes actuacións:

### **3.2.1. Avaliación inicial:**

Permite obter un coñecemento o máis completo posible sobre os alumnos e alumnas. Mediante esta avaliación podemos axustar a resposta educativa ás características individuais das necesidades de cada neno, nena e/ou grupo de alumnos e alumnas.

Tanto no Decreto 229/2011 do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes de Galicia, como na Orde do 27 de decembro de 2002, pola que se establecen as condicións e criterios para a escolarización en centros sostidos con fondos públicos do alumnado de ensino non universitario con necesidades educativas especiais indican que ao iniciar a escolarización, tanto na etapa de Educación Infantil como na Educación Primaria, todo o alumnado será obxecto dunha avaliación inicial, na que ademais dos aspectos recollidos na **Orde do 25 de xuño de 2009 pola que se regula a implantación, o desenvolvemento e a avaliación do segundo ciclo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia**, tamén se verán recollidas a detección das posibles necesidades específicas de apoio educativo. As avaliacións iniciais realizaranse ao comezo do ciclo (2º ciclo de E.Infantil), e cando haxa incorporación de novos alumnos, xa sexa en calquera momento do curso escolar.

O departamento de orientación, xunto cos equipos de orientación específicos, son os encargados de elaborar o material necesario para que os mestres titores leven a cabo a recollida de información que sexa necesaria para a avaliación. Unha vez recollida esta información, o departamento de orientación a estuda e analiza para extraer conclusións que nalgúns casos pode derivar na necesidade de levar a cabo unha avaliación psicopedagóxica .

Para levar a cabo unha avaliación inicial hai que ter en conta o seguinte: datos recollidos na entrevista inicial coas familias; o historial do alumno; a



observación directa e os datos aportados polo equipo docente que trata directamente co alumno ou alumna.

A información estará recollida nunha ficha de avaliación inicial, elaborada polo Departamento de Orientación e que servirá para coñecer aspectos como:

Datos persoais, físicos e de saúde.

Contexto familiar (afectivo, socio-económico e cultural).

Intereses e preferencias.

Grao de autonomía e socialización.

Competencia en comunicación lingüística.

Nivel de desenvolvemento motriz e dominancia lateral.

Integración no grupo.

Posibles factores que anticipen dificultades nos procesos de ensino – aprendizaxe.

### **3.2.2. A avaliación psicopedagóxica**

Con respecto á **Avaliación Psicopedagóxica**, vai ser a técnica de avaliación que empregue o orientador/a nos centros, no caso de detectarse dificultades, xa sexa por parte dos mestres titores ou especialistas que impartan docencia ao alumnado, ou ben por parte da familia ou servizos de saúde de Galicia.

Para levar a cabo unha avaliación psicopedagóxica no noso centro, existe un Protocolo de Actuación, cos seguintes pasos para iniciar e facer mais efectivo o proceso:

Avaliación de necesidades. Para xestionar as demandas de avaliación por parte da orientadora, a titora interesada debe cumprimentar unha ficha (segundo o modelo “Solicitud de avaliación do orientador/a”), e entregala á xefa de estudos.

A xefa de estudos rexistrará, polo procedemento que estime axeitado, as solicitudes e as remitirá á orientadora.

A Xefa/e do D.O realizará o estudo e comunicará os resultados á titora. De ser necesario unha intervención específica o/a orientador/a comunicará á xefa de estudos a decisión adoptada e ámbalas dúas organizarán o horario de atención específica.

No caso de que o alumno/a reciba apoio ou reforzo educativo externo, a familia será informada e deberá cumprimentar a correspondente autorización (segundo modelo “autorización sobre adopción de medidas de atención á diversidade”).

Os profesionais implicados no programa de intervención específico coordinaranse na súa actuación establecéndose o calendario de reunións (como mínimo unha vez cada trimestre).

Cada trimestre a orientadora realizará un seguimento a cada alumno/a que reciba apoio externo, para determinar a conveniencia de continuidade do programa previsto, ou ben para a súa modificación se fora necesario.

As mestras de audición e linguaxe e os mestres/as que impartan apoios ao alumnado con necesidades específicas, avaliarán trimestralmente o grao de consecución dos obxectivos previstos, e comunicarán, mediante informe (segundo modelo) os resultados ao titor e á orientadora.

#### *3.2.3. Informe Psicopedagógico:*

As conclusións e resultados extraídos da avaliación psicopedagóxica deben estar recollidos nun informe psicopedagógico, de carácter individual, no cal debe figurar a situación evolutiva e educativa do alumno/a en cuestión, a concreción das súas necesidades educativas, orientacións para a súa intervención ou traballo en aula e a determinación das axudas que van ser necesarias. Este informe axuntarase á documentación que conforma o expediente escolar do alumno/a e será gardado e custodiado nos arquivos do Departamento de Orientación.

As familias deben ser informadas dos resultados das avaliacións psicopedagóxicas e das medidas propostas, tendo dereito a obter copia do informe, seguindo os protocolos para isto establecidos.

#### *3.2.4. Ditame de escolarización:*

O ditame de escolarización vaise realizar no caso de alumnado con *necesidade específica de apoio educativo*, corresponde ao xefe do departamento de orientación, e levarase a cabo nas seguintes situacións:

Alumnado de nova incorporación ao sistema educativo.

Alumnado que comeza un novo tipo de ensinanzas.

Alumnado para o que se propón un cambio na súa modalidade de escolarización.

Este documento consiste nun informe persoal dun alumno/a, elaborado polo departamento de orientación, que vai recoller os seguintes puntos:

As conclusións da avaliación psicopedagóxica.

As orientacións sobre a proposta curricular axeitada e os recursos persoais e materiais que van ser necesarios.

A proposta de escolarización (que pode ser en centro ordinario, combinada, ou en centro específico).

A opinión dos pais ou titores/as legais sobre a proposta de escolarización.

## **DETERMINACIÓN DOS OBXECTIVOS**

Entre os obxectivos a acadar cabe destacar os seguintes:

Servir de referente para que o centro poida concretar anualmente o axuste da resposta educativa ás necesidades que presenta o alumnado en función dos recursos dispoñibles.

Articular as distintas medidas, plans e actuacións de atención á diversidade.

Facer posible unha transición harmónica entre etapas posibilitando unha maior coordinación entre centros.

Identificar as necesidades e adecuar a resposta educativa ás diferentes características, potencialidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses, e situacións sociais e culturais do alumnado.

Promover a adopción de medidas que favorezan a acollida e a inserción do alumnado inmigrante e daquel que se atope nunha situación de risco de abandono escolar.

Implementar medidas ordinarias e extraordinarias, organizativas e curriculares necesarias para a consecución das competencias clave e os obxectivos da etapa de Educación Infantil.

Dar prioridade a aquelas medidas destinadas ao alumnado que presenta necesidade específica de apoio educativo (alumnado con necesidades educativas especiais, dificultades de aprendizaxe, incorporación tardía ao sistema educativo, cunhas condicións persoais ou de historia escolar desfavorables, trastornos graves de conduta ou alumnado con altas capacidades).

Priorizar as actuacións e medidas de carácter preventivo e de detección temperá, así como as de carácter ordinario fronte ás de carácter extraordinario.

Impulsar a participación do profesorado en actividades de formación e innovación, así como o intercambio de experiencias no ámbito da atención á diversidade.

Fomentar a participación e coordinación dos equipos docentes na adopción e desenvolvemento das medidas.

Fomentar a implicación doutros sectores da comunidade educativa: alumnado (titoría entre iguais, mediación), persoal non docente e familias.

Establecer procedementos de comunicación adecuados para garantir a información e participación das familias do alumnado.

Coordinar actuacións e establecer canles de comunicación cas parroquias que conforman o CRA e outros servizos externos.

Identificar, a través dunha avaliación interna, a eficacia da atención á diversidade ao finalizar cada curso escolar e aqueles aspectos que precisan mellorar.

## DESCRIPCIÓN DAS ACTUACIÓNS, MEDIDAS E PROGRAMAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

### 5.1. MEDIDAS ORDINARIAS:

Contémpnanse dous tipos, de carácter preventivo e de carácter curricular e/ou organizativo.

#### 5.1.1. Medidas ordinarias de carácter preventivo:

Son aquelas medidas, plans ou estratexias que teñen por obxectivo a prevención e a detección temperá. Pretenden garantir un tratamento educativo personalizado, promover a convivencia, a non discriminación e o respecto polas diferenzas.

| MEDIDA/<br>PROGRAMAS                                           | DESCRIPCIÓN                                                                                                                                      | DESTINATARIOS                                                                | FUNCIONAMENTO                                                                                                                                            | RESPONSABLES                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Transito á Educación Primaria                                  | Conxunto de actuacións destinadas a facilitar o tránsito a E. Primaria.                                                                          | Alumnado de 6º de Educación Infantil e familias.                             | Desenvolvemento do programa.                                                                                                                             | Coordinación das xefaturas dos Departamentos de Orientación do CRA e do CEP Altamira.                                                                   |
| Programa de Estimulación da Linguaxe Oral.                     | Conxunto de sesión de apoio destinadas a afianzar a linguaxe oral, e minimizar posibles dificultades de articulación no alumnado de E. Infantil. | Alumnado de 3º e 4º de Educación Infantil                                    | O programa desenvolverase nos cursos 4º e 5º de E. Infantil por teren os alumnos de 6º unha atención mais individualizada ca mestra especialista de A.L. | <b>Coordinación:</b><br>Departamento de Orientación.<br><b>Posta en práctica:</b><br>mestres de apoio E. Infantil.                                      |
| Programa colectivo de recuperación de dislalias 6º E. Infantil | Programa que se realiza con un conxunto de alumnado con unha dislalia coincidente, o cal posibilita un traballo en pequeno grupo.                | Alumnado de 6º de Educación Infantil cas mesmas dificultades de articulación | Emprego de diferentes estratexias colectivas de intervención para corrección de dislalias relacionadas cos fonemas /s/ e /z/.                            | Coordinación:<br>Departamento de Orientación.<br>Implementación:<br>Mestres de apoio a E. Infantil e Tutores cas recomendacións da especialista en A.L. |

|                                                                               |                                                                       |                         |                                                                                                         |                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| Metodoloxías baseadas na aprendizaxe por proxectos e o traballo colaborativo. | É a metodoloxía que se emprega a nivel xeral en tódalas aulas do CRA. | Tódolos alumnos do CRA. | Funciona como eixo metodolóxico a través do cal se planifican tódolos procesos de ensino - aprendizaxe. | Titores, Mestres de apoio e especialistas. |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|

### 5.1.2. Medidas Ordinarias de carácter organizativo e curricular.

Ademais dos diferentes programas preventivos que sinalamos anteriormente, tamén empregamos unha serie de medidas ordinarias de atención á diversidade que están implícitas na metodoloxía empregada no día a día do centro, como son as seguintes:

A adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado.

O emprego dunha metodoloxía baseada na aprendizaxe por proxectos, onde se prima o traballo cooperativo en grupos heteroxéneos, a tutoría entre iguais, etc.

Adaptación dos tempos e instrumentos de avaliación.

Reforzo Educativo e apoio dos mestres de apoio a Educación Infantil.

A adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos e espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado.

Desdobramentos de grupos.

Programas específicos personalizados.

### 5.2. MEDIDAS EXTRAORDINARIAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

Son aquelas medidas que están dirixidas a dar resposta a aquel alumnado identificado con necesidades específicas de apoio educativo que poden requirir modificación significativas no currículo ordinario ou cambios na organización ou nos elementos de acceso ao currículo ou modalidade de escolarización.

Estas medidas aplicaranse unha vez esgotadas as medidas de carácter ordinario ou por resultaren estas insuficientes.

Seguindo o que nos indica o Decreto 229/2011 do 7 de decembro polo que se

regula a atención á diversidade, podemos dicir que as medidas extraordinarias que aplicamos dende o Departamento de Orientación do CRA, son as seguintes:

Adaptacións Curriculares.

Agrupamentos flexibles.

Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica e/ou Audición e Linguaxe.

Flexibilización do período de escolarización.

Grupos de adquisición das linguas (este en colaboración co concello de Salceda de Caselas).

### **Determinación dos criterios para a organización e distribución dos recursos e a aplicación das medidas propostas.**

Para levar a cabo unha atención á diversidade o máis efectiva posible, é necesario determinar uns **criterios que regulen como se vai a levar a cabo esta atención e como se van a distribuír os recursos persoais do centro.**

#### **6.1. Organización dos apoios.**

No CRA existen xa regulados diferentes mestres que levan a cabo o apoio en aula, son os mestres de apoio en Educación Infantil. En concreto, no noso centro existen catro apoios, dous destinados á sede, un apoio mixto que atende os apoios necesarios repartindo o seu horario entre as aulas da sede e as aulas situadas nas parroquias, e por último, un mestre de apoio que esta dedicado soamente ás aulas das parroquias.

Por outra banda, o criterio xeral é proporcionar unha resposta educativa adaptada á diversidade de capacidades, intereses e ritmos de aprendizaxe do alumnado co fin de facilitar o desenvolvemento xeral e acadar os obxectivos e competencias clave da etapa de Educación Infantil.

Nos casos de alumnado con *necesidades específicas de apoio educativo*, o diagnóstico do orientador/a debe preceder á intervención dos mestres especialistas en Pedagogía Terapéutica e Audición e Linguaxe. Non sendo necesario neste último caso a emisión de informe psicopedagógico para o alumnado que presente so dificultades de fala (articulación e dislalias), que serán atendidos pola mestre especialista de AL, sempre que teña

dispoñibilidade horaria.

Os apoios serán organizados tentando respectar as sesións impartidas por outros especialistas, no caso de precisar intervención individualizada fora da aula.

Sempre que sexa posible vaise **priorizar o apoio dentro da aula ordinaria**, xa sexa dos mestres de apoio a E.Infantil ou no caso da intervención dos especialistas de PT e AL.

So se produciran intervencións directas especializadas nos seguintes casos:

No caso de alumnado de NEAE, que polas súas características precise dunha intervención mais individualizada e de recuperación.

Alumnado que teña que recibir intervención directa por parte do especialista de Audición e Linguaxe, que será preferiblemente en sesións curtas de 30 minutos de duración.

Alumnado de distintas aulas agrupados nunha mesma sesión.

As familias do alumnado que sexa susceptible de reforzo e apoio serán debidamente informadas das medidas que se pretenden levar a cabo e dos obxectivos que se pretenden acadar cas mesmas.

Farase un seguimento continuo de todo aquel alumnado que teña apoios ou reforzos programados, establecendo mecanismos de revisión e mellorando ou modificando os obxectivos da intervención sempre que sexa preciso.

Hai que destacar a importancia de manter unha boa coordinación entre tódolos profesionais implicados na intervención dos alumnos.

## 6.2. Prioridade das intervencións.

Sempre que o centro non teña recursos persoais ou horario dos mestres especialistas ou os mestres de apoio suficientes para atender a tódalas demandas, é preciso determinar as **prioridades de intervención** seguindo unha serie de criterios que teñen que ver ca importancia das necesidades de cada alumno, deste xeito:

Priorizarase en primeiro lugar as intervencións dos casos de maior gravidade (alumnos con Necesidades Educativas Especiais).

Alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, que xa recibían reforzo e o precisen manter no tempo.

Alumnado novo identificado con NEAE.

Outras dificultades (articulación, necesidades leves de regulación de conduta),



priorizando en orde mais próximo á promoción a Educación Primaria, isto é : 6º EI, 5º EI e por último e para deixar que a evolución e os diferentes ritmos de aprendizaxe actúen de maneira natural, o 4º curso de E. Infantil.

Excepcionalmente, o D.O poderá flexibilizar estes criterios (do 1 ao 4) para a atención dun/dunha alumno/a determinado en base ás necesidades que presenta e con motivos xustificados en informes médicos".

Transitoriamente durante o curso escolar 2020-2021 e mentres a situación de emerxencia sanitaria así o requira, as intervencións dos especialistas de Audición e Linguaxe e Pedagogía Terapéutica, serán determinadas e **priorizadas para aqueles alumnos/as que presenten un maior grao de afectación ou dificultades**. Dito grao de afectación determinarano as especialistas do D.O (PT/AL) en coordinación coa Xefatura do D.O e a Xefatura de Estudos. Estas intervencións cumprirán rigorosamente co establecido nos protocolos publicados pola Consellería ou por aquela normativa que se publique a posteriori.

### 6.3. Modalidades de atención.

Apoio do titor e dos mestres de apoio a E. Infantil, que precisen dunha atención mais individualizada. Son alumnos que polas súas características poden seguir o currículo ordinario, pero precisan, para logralo, dunha atención mais individualizada. Prodúcese dentro da aula ordinaria.

Apoios de especialistas dentro da aula ordinaria: este apoio ten por obxectivo favorecer a inclusión e a normalización de alumnos con NEAE, permitindo que o alumno traballe co resto do seu grupo e á súa vez permite que o traballo do titor co resto do grupo sexa mais efectivo.

Atención especializada por parte do profesorado especialista: Alumnado con *necesidades específicas de apoio educativo* que precisen nun determinado momento, ou en toda a súa escolarización, dunha atención e apoio mais especializado e individualizado.

## **Concreción das actuacións dos distintos profesionais en relación ás medidas deseñadas para o centro.**

### 7.1. Claustro

Consensuar a definición do marco conceptual elixido polo centro (que é a atención á diversidade, que medidas de atención á diversidade se adoptan, cómo se entende o proceso de ensino - aprendizaxe).

Elaborar o Proxecto Educativo.

Coordinar as funcións referentes á orientación, tutoría e avaliación dos alumnos e alumnas.

Aprobar o Plan Xeral de Atención á Diversidade elaborado polo Departamento de Orientación para posteriormente trasladalo ó Consello Escolar para a súa aprobación.

## 7.2. Profesorado tutor

- Participar no desenvolvemento do Plan de Acción Titorial e nas actividades de orientación baixo a coordinación da Xefatura de estudos en colaboración co Departamento de Orientación.
- Realizar a avaliación inicial ao comezo do curso seguindo as directrices e orientacións programadas dende o Departamento de Orientación, co fin de detectar posibles necesidades ou dificultades no alumnado.
- Colaborar co Departamento de Orientación na avaliación psicopedagóxica, atender ás dificultades de aprendizaxe do seu alumnado e adecuar as programacións de aula á diversidade desta.
- Elaborar a adecuación do currículo correspondente nas Adaptacións Curriculares que sexa necesario levar a cabo no seu grupo de alumnos.
- Facilitar a normalización e inclusión dos alumnos no grupo.
- Coordinar os procesos de avaliación dos alumnos do seu grupo cos mestres especialistas en Audición e Linguaxe e Pedagogía Terapéutica e o resto do profesorado que interveñen co grupo de alumnos.
- Informar ás familias e ao profesorado do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo sobre todo aquilo que lles concirna en relación coa intervención educativa e o rendemento académico.

## 7.3. Profesorado especialista en pedagogía terapéutica e audición e linguaxe.

Para coordinar as súas funcións, o profesorado especialista en PT e AL reúne unha vez á semana co Orientador/a do CRA e o/a coordinador/a de ciclo, no departamento de orientación, onde se discuten as metodoloxías e programas de atención, ademais de tódalas actuacións levadas a cabo dende o

departamento.

#### 7.3.1. Mestre especialista en Pedagogía Terapéutica:

- Intervención educativa directa co alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Colaboración co xefe do departamento de orientación nas cuestións relacionadas co alumnado suxeito a medidas de atención á diversidade.
- Colaboración na avaliación inicial do alumnado e nas sesións de avaliación do alumnado co que realizan unha intervención individualizada.
- Colaboración co departamento de orientación na elaboración do Plan de Orientación.
- Colaboración no asesoramento do profesorado que imparte docencia directa co alumnado con NEAE.
- Elaboración e planificación de recursos e materiais específicos para ó alumnado con *Necesidades Educativas Especiais*.
- Seguimento e elaboración de informes trimestrais e finais de aqueles alumnos que teñen unha intervención específica en Pedagogía Terapéutica.
- Aquelas outras funcións que se lle poidan asignar no seu ámbito de actuación.

#### 7.3.2. Mestre especialista en Audición e Linguaxe:

Actuación directa docente co alumnado con alteracións lingüísticas.

Colaboración na avaliación inicial do alumnado e na valoración das dificultades mais específicas de alteracións da linguaxe.

Colaboración na elaboración e desenvolvemento de programas de estimulación da linguaxe. Especialmente no programa de estimulación da linguaxe oral e no programa colectivo de recuperación de dislalias específicas.

Prestará colaboración no asesoramento ao profesorado na programación de actividades para a prevención e o tratamento de dificultades na área da linguaxe.

Seguimento e elaboración de informes trimestrais de aqueles alumnos que teñen unha intervención específica en Audición e Linguaxe.

#### **7.4. Departamento de orientación:**

De forma xeral, as funcións do departamento vertébranse en torno as funcións de prevención, colaboración, intervención directa especializada e apoio ás familias.

Elaborar de acordo coas directrices establecidas pola Comisión de Coordinación Pedagóxica e as achegas dos Equipos de ciclo a proposta do Plan Xeral de Atención á Diversidade, que trasladará ao equipo directivo para a súa inclusión no Proxecto Educativo.

Elaborar a proposta de concreción anual do citado PXAD, que formará parte da Programación Xeral Anual.

Elaborar a memoria do Plan Xeral de Atención á Diversidade, incorporando as propostas de mellora que se incorporarán á memoria do Plan de Orientación e á memoria anual do centro.

De xeito mais concreto, as funcións do Xefe do Departamento de Orientación son:

Servir de apoio ao Equipo directivo, Claustro, alumnado e familias.

Coordinar a atención do alumnado con *necesidades específicas de apoio educativo*, en colaboración coa xefatura de estudos e o profesorado de apoio.

Detectar e avaliar as necesidades específicas de apoio educativo do alumnado.

Levar a cabo as avaliacións psicopedagóxicas.

Elaborar os informes psicopedagóxicos, a parte formal no caso das Adaptacións Curriculares.

Participar no deseño e desenvolvemento das medidas de atención á diversidade.

Asesorar na elaboración de programas dirixidos ao desenvolvemento integral do alumnado e ofrecerlle ao profesorado información e orientación para o desenvolvemento dos mesmos.

Asesorar na toma de decisións sobre medidas de atención á diversidade a adoptar no caso de alumnado *con necesidades específicas de apoio educativo*.

Favorecer a posta en práctica das medidas organizativas e curriculares de atención á diversidade que precise o alumnado.

Deseñar en colaboración co profesorado medidas que favorezan o desenvolvemento integral e medidas de reforzo que favorezan as aprendizaxes do alumnado.

Coordinar a actuación do profesorado titor, profesorado especialista e profesorado de apoio ás necesidades educativas especiais.

Establecer canles de comunicación e información ás familias.

7.5. Equipo directivo.

A atención á diversidade do alumnado é responsabilidade da totalidade do profesorado do centro, implicándose nas propostas na planificación como na posta en práctica das medidas que sexan necesarias. Deste xeito, un papel destacado será o do Equipo Directivo, pois é o encargado de dinamizar tódolos procesos de atención ao alumnado, incluídos polo tanto aqueles que teñan que ver ca atención á diversidade, destacando o rol da Xefatura de Estudos como o encargado de coordinar todo o relacionado ca atención á diversidade: organización de horarios, coordinación de funcións, etc.

É o órgano responsable do desenvolvemento, seguimento e avaliación do Plan Xeral de Atención á diversidade.

Impulsar propostas e facilitar as condicións necesarias para a súa posta en práctica no que corresponde ás medidas de atención á diversidade e á coordinación do profesorado implicado.

Habilitar os recursos dispoñíbeis para a atención e intervención específica do alumnado con *Necesidades Educativas Especiais*.

Coordinar e velar pola execución de tódalas actividades de carácter académico e de orientación do profesorado e alumnado, en relación co proxecto educativo do centro e a programación xeral anual.

Coordinar a actividade docente, con especial atención a procesos de avaliación, adaptación curricular e actividades de reforzo, recuperación e ampliación.

Incorporar a concreción do Plan Xeral de Atención á Diversidade á Programación Xeral Anual, e velar polo seu cumprimento, avaliación e memoria.

#### *7.6. Comisión de coordinación pedagóxica.*

Velar para que a elaboración das concrecións curriculares de etapa, Plan de Acción Titorial, Plan Xeral de Atención á Diversidade, Plan de Orientación Educativa e o Plan de Convivencia Escolar se elaboren conforme aos criterios establecidos polo Claustro.

Establecer as directrices xerais para a elaboración das programacións didácticas, do Plan Xeral de Atención á Diversidade e dos demais plans e programas do centro.

Mediar nas propostas dos equipos de ciclo e comisións elevadas ao Claustro.

#### *7.7. Persoal coidador.*

Colaborar, en coordinación cos profesionais implicados, na execución práctica, seguimento e avaliación dos programas de autonomía persoal e integración social do alumnado con Necesidades Educativas Especiais.

Guiar e/ou axudar ao alumno/a na adquisición de hábitos e actividades de coidado, hixiene e aseo persoal previamente programadas.

Guiar e/ou axudar ao alumno/a nas actividades dirixidas á adquisición de hábitos alimentarios.

Guiar e/ou axudar ao alumno/a na realización de actividades dirixidas á adquisición de técnicas de mobilidade, autocontrol en desprazamentos e actividades da vida cotiá.

Guiar e/ou axudar ao alumno/a nos desprazamentos e na participación activa de actividades dentro e fora do centro, cando as súas condicións llo impidan ou dificulten.

Colaborar co resto do profesorado na atención, vixilancia e coidado destes alumnos/as durante os períodos de recreo, descanso e saídas do centro.

Prestar axuda ao alumno/a dentro da aula, para facilitarlle o acceso a algunhas actividades que poidan presentar especial dificultade para el. Estas actividades sempre deben estar programadas e supervisadas polo profesorado, xa se desenvolvan na aula ou en agrupamentos flexibles.

### **Mecanismos de coordinación e colaboración internos, así como con outras etapas educativas e cos centros adscritos ou de adscrición.**

#### ***8.1. Coordinación interna:***

Os mecanismos para optimizar a coordinación interna serán os seguintes:

Reunións do Departamento de Orientación: completo, do profesorado de PT e AL e das titorías co orientador e/ou co profesorado de PT e AL. Tamén en calidade de invitada a Directora do CRA e a coidadora.

Reunións de ciclo e/ou nivel.

Reunións da Comisión de Coordinación Pedagóxica.

Sesións de avaliación: inicial, trimestral e final.

A principios de cada curso, o profesorado de apoio, coordínase cos titores do alumnado que atenderá ao longo do curso.

Todas aquelas xuntanzas que requira cada un dos casos tratados.

Para promover a coordinación entre Educación Infantil e Educación Primaria, o xefe/a do Departamento de Orientación reunirse en xuño cos titores de 6º de E.Infantil e recollerá información relevante sobre as características e necesidades educativas do alumnado que cambia de etapa. Tamén será o encargado/a de realizar os informes finais de etapa para os alumnos con *necesidades específicas de apoio educativo*.

#### *8.2. Coordinación con outros centros:*

No relativo aos centros adscritos, debemos ter en conta de que o propio centro non ten adscritos como tal, senón que se trata de un Centro Rural Agrupado que consta de 8 aulas na súa sede e outras sete distribuídas polas parroquias do concello. Isto fai máis complicada e se cadra máis importante a coordinación entre a sede e as súas parroquias, para isto, os especialistas e o Departamento de Orientación van a xogar un papel fundamental, xa que a súa condición de itinerantes permite acudir en apoio e trasladar as informacións necesarias dun xeito máis inmediato ó equipo directivo do CRA.

### **CANLES DE COLABORACIÓN COAS FAMILIAS E OS DIFERENTES SERVIZOS EXTERNOS AO CENTRO..**

#### **9.1. Familias.**

Neste caso as reunións periódicas van a ser o mecanismo e a ferramenta de comunicación e colaboración esencial. A súa periodicidade e número variará en función das necesidades de cada caso. As reunións levaranse a cabo preferentemente co Xefe/a do Departamento de Orientación e cos profesores titores dos alumnos, podendo convocarse nalgún caso específico a algún mestre especialista ou mestre de apoio.

- Reunións iniciais do titor/a coas familias. Teñen por obxectivo obter e proporcionar información sobre as dificultades do alumno/a e as propostas de intervención plantexadas, incluída a posible avaliación psicopedagóxica e a autorización para a mesma.
- Reunións co Xefe do Departamento de Orientación, nas que se solicita e facilita información relevante ou se proporcionan suxestións e orientación.

- Reunións de seguimento, con periodicidade variable, nas que poden participar ademais do profesorado titor e o Orientador/a, calquera outro especialista ou mestre de apoio que se considere.

## 9.2. Servizos externos.

Debido a que no CRA está escolarizado alumnado que recibe tratamento específico e intervención en servizos externos, faise imprescindible manter unha comunicación, colaboración e coordinación con estes, xa que as informacións que podemos contrastar e compartir van a ser claves á hora de adecuar a intervención educativa cos alumnos. A tal fin, debemos coidar a comunicación dende o departamento de orientación, con:

- Servizos de Neuropediatría e atención temperá.
  - Servizos Sociais do Concello.
  - Servizo de atención temperá do Concello de Salceda de Caselas.
  - Distintos profesionais da psicoloxía e pedagogía de servizos privados.
  - Distintas asociacións especializadas en necesidades educativas especiais.
- Algunhas delas contan con convenios coa consellería de educación para intervir e colaborar nos centros educativos dependentes desta.

**En calquera comunicación ou traslado de información que se estableza con ditos servizos, vai ser necesaria a autorización e conformidade por escrito das familias dos alumnos/as.**

9.2.1. Termos de colaboración coas asociacións ou entidades externas sen ánimo de lucro que contan con convenios coa consellería de educación:

Coa finalidade de levar a cabo unha colaboración mais efectiva que garanta unha atención educativa de calidade para aqueles alumnos con necesidades específicas de apoio educativo e co fin de garantir os recursos necesarios para que dito alumnado poida alcanzar o máximo desenvolvemento posible das súas capacidades, promóvese a colaboración entre as distintas entidades, asociacións ou outras organizacións sen ánimo de lucro con atribucións na prevención, detección temperá e intervención educativa. Establecendo para elo os seguintes termos que facilitan a organización, funcionamento e autonomía do centro:



As solicitudes de colaboracións, tal e como se indica nas cláusulas de cada un dos convenios establecidos coa consellería de educación, deben realizarse con carácter xeral por parte do propio centro docente, sendo as liñas xerais de actuación as seguintes: Asesoramento , traslado ou intercambio de información, colaboración e orientación en canto a estratexias metodolóxicas e programas de intervención, ou ben intervencións directas no propio centro ou aula.

Non obstante, no caso de que sexa a entidade ou servizo o que propoña algunha actuación, esta solicitude de colaboración será presentada por escrito, deberá ter a aprobación e conformidade da familia do alumno implicado e trasladarse ao centro cun prazo de antelación que permita unha axeitada organización e coordinación docente. Ditas comunicacións ou solicitudes, deberán ser de coñecemento e conformidade do Departamento de Orientación do centro e do profesor-titor do alumnado e autorizadas pola dirección do centro. Sendo o Xefe do Departamento de Orientación o encargado de comunicar á dirección do centro a intención da colaboración nos termos nos que foron pactados e establecidos por tódalas partes.

Tal e como se indica na cláusula cuarta dos convenios, será o profesorado titor, ou de ser o caso, o profesorado designado pola dirección do centro, o responsable de coordinar as posibles actuacións das persoas especialistas externas ao centro e de manter informadas ao conxunto das familias implicadas.

As intervencións que se leven a cabo dentro da aula, non deberán interromper o desenvolvemento da programación de aula que teña establecido o titor/a para o curso escolar, polo que deberán axustarse aos períodos de tempo estritamente necesarios.

## **PROTOCOLOS PARA A SOLICITUDE E AUTORIZACIÓN DAS MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.**

Consultar Anexos do PXAD.

## **PROCESOS DE SEGUIMIENTO, AVALIACIÓN E MELLORA DO PLAN.**

O Plan de Atención á Diversidade debe axustarse á realidade cambiante do centro. Ao finalizar o curso escolar, o Departamento de Orientación na súa memoria anual informa sobre as súas actuacións e, o que é máis importante, das previsións para o curso seguinte.

Ao inicio do curso escolar, elaborárase o programa de intervención, propoñendo, no seu caso, as modificacións ao Plan Xeral de Atención á Diversidade. As modificacións ao plan non deberían afectar aos aspectos esenciais do mesmo, senón introducir as medidas correctoras oportunas. Corresponde ao Equipo directivo o desenvolvemento, seguimento e avaliación do Plan de Atención á Diversidade.

A avaliación efectuarase a dous niveis:

Avaliación dos resultados obtidos polo alumnado afectado polo plan.

Avaliación do plan propiamente dito.

O obxectivo desta avaliación será o de analizar cunha periodicidade anual, preferentemente ao final de cada curso, a adecuación de este á realidade do Centro, e deseñar as modificacións pertinentes en canto a alumnado e recursos humanos e materiais previstos para o curso seguinte.

O proceso a seguir será o seguinte:

Análise e avaliación nas reunións de ciclo.

Posta en común na Comisión de Coordinación Pedagóxica.

Elevación de conclusións e posibles modificacións no Claustro de Profesorado para o seu coñecemento.

Inclusión das valoracións na Memoria de Final de Curso, que, á súa vez, servirá de base para a Programación Xeral Anual do curso seguinte.

Se as condicións do Centro se viran alteradas por calquera motivo durante o período escolar, procederíase a realizar as modificacións oportunas.

O Plan Xeral de Atención á Diversidade foi revisado no curso 2020-2021 e conta coas modificacións que se aprobaron durante o citado curso.

## 12. PLAN DE ADAPTACIÓN Á SITUACIÓN COVID 19 NO CURSO 2021-2022: atención á diversidade.

### ADAPATACIÓN PARA ALUMNADO NEE

O protocolo de adaptación ao contexto da covid-19 nos centros de ensino non universitario de Galicia para o curso 2020-2021 na súa versión do 16 de setembro de 2020 establece no punto 24 normas específicas para o alumnado con NEE.

Por outra banda, o protocolo de prevención da transmisión da covid-19 no alumnado con necesidades educativas especiais para o ámbito educativo publicado o 16 de setembro de 2020 establece unha serie de medidas que os centros deben adoptar e adaptar ao seu contexto educativo concreto.

Tomando como referente estes documentos establécense as seguintes consideracións a incluír no protocolo COVID do centro educativo:

Respecto do establecido no punto 9 do protocolo de prevención da transmisión da covid-19 no alumnado con necesidades educativas especiais en canto á elaboración do documento de adaptación específico de medidas de seguridade contamos cun alumno incluído nesta situación para o cal se estableceron as medidas oportunas.

No relativo ao establecido no punto 1 do citado protocolo dende o departamento de orientación recoméndase o uso da máscara cirúrxica ou hixiénica para alumnado con NEAE escolarizado no CRA.

A redución do nº de alumnos nas intervencións de PT e/ou AL pode implicar a non dispoñibilidade de horas suficientes para atender á totalidade e alumnado NEAE en intervención directa. As familias do alumnado que se atope nesta situación serán debidamente informadas.

### PROPOSTA DE ADAPTACIÓN DOS HORARIOS DAS ESPECIALISTAS DE PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA E AUDICIÓN E LINGUAXE PARA O CURSO 2021-2022.

En base ao establecido nos seguintes documentos:

- Protocolo de adaptación ao contexto da covid-19 nos centros de ensino non universitario de Galicia para o curso 2021-2022. (versión 06/07/21).

- Protocolo de prevención da transmisión da covid-19 no alumnado con necesidades educativas especiais para o ámbito educativo

Establécense as seguintes propostas para a elaboración dos horarios dos especialistas de pedagogía terapéutica e de audición e linguaxe:

- Establecer a atención do alumnado neae e/ou apoios por dispoñibilidade horario de tal xeito que o/a mestre/a especialista non faga, en ningún día da semana, combinacións nas que atenda a alumnado pertencente a algunha das aulas mixtas de parroquias xunto con alumnado dalgunha das aulas da sede. A finalidade desta proposta é tratar de evitar posibles contaxios entre alumnado de sede e parroquias así como que ditos especialistas sexan canle de transmisión do virus.
- Reducir as intervencións específicas de PT e AL a grupos de máximo 2 alumnos/as que deberán pertencer ao mesmo grupo aula. Na medida do posible tratarase de priorizar as intervencións de xeito individual sempre seguindo as oportunas medidas de hixiene, prevención e distanciamento.
- Co fin de poder atender á totalidade de alumnado neae ou á maior cantidade de alumnado neae posible, ambos especialistas tratarán de organizar as intervencións, cando sexa posible e conveniente, en sesión de 30 minutos.